

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

fatis coloratos & ornatos, sed qui tangit, aculeos sentit, qui nisi statim extrahantur, saniam contrahunt, & multos dolores excitant, insuper etiam hoc indolis habent, ut se per totum agrum disseminent ipsi, nec facile eradicari aut deleri possint.

Ejusdem farinae sunt haeretici & pseudo-prophetae, cum falsa sua & perversa doctrina. Nam sponte veniunt, & vocationem legitimam non habent, sunt *αυτοδιδακτοι*, & plus eruditionis sibi arrogant, quam ipsa possident, adeoque praeter aliis videri volunt, Act. 5. v. 36. faciunt eminentiam sermonis & sapientiae, 1. Cor. 2. v. 1. ut magnum applausum sibi concilient. Fructus autem mali sunt, & non solum animas pungunt, sed etiam vera consolatione privant, & in desperationem tandem conjiciunt, ut nulla postmodum arte conscientia ejusmodi fauciata tranquillari possit, unde cancto etiam comparatur, quae in horas latius serpit, & totum corpus inficit, 2. Tim. 2. v. 17.

3. *Ab arboribus infrugiferis.* Arbor ideo plantatur, ut fructus afferat, quibus paterfamilias ad domus suae necessitatem uti frui possit. Hoc si non facit, succiditur tandem & in ignem conjicitur, ne frustra terram occupet, Luc. 13. v. 7. ita comparatum est cum falsa doctrina, quia enim fructus non facit idoneos, sed pomis Sodomiticis similes, Sap. 10. v. 7. merito cane pejus & angue vitatur, ne sanitati nostrae spirituali damnum aliquod afferat, ut solent fructus putres & venenosi. Huc applica 2. Reg. 4. vers. 40.

O igitur cavete dilecti, cavete Pseudo-prophetas, & firmiter inharete *λογος* Domini nostri Jesu Christi, 1. Tim. 6. v. 3. verbum ejus veritas, Joh. 17. v. 17. instar verae iustificat, Iud. 9. v. 13. Psal. 19. v. 8. instar

ficus sanat, Esa. 38. v. 21. Sap. 16. v. 12. instar bonae arboris bonos fructus affert, est enim virtus ad salutem omni credenti, Rom. 1. v. 16.

De Secundo.

Diximus de haereticis, dicemus etiam de hypocritis, de quibus tria Christus pronunciat:

1. *Indicium*, quo cognoscuntur. Hoc duplex est:

1. *Externa pietatis simulatio*, quam colorant

1. *Verbis*, dum vociferantur Domine, Domine. Haec putrida tabes hypocriticos serpit hodie per totum corpus Ecclesiae, ut multi quidem sint Christiani secundum dici, pauci secundum esse, multi habeant speciem pietatis, sed virtutem ejus abnegant, 1. Tim. 3. v. 5. multi confitentur se nosse Deum, factis autem negant, Tit. 1. vers. 16. multi ore Deo appropinquant, & labiis glorificant, sed cor longe abest, Est. 29. v. 13. fides eorum mortua est, Jac. 2. v. 17. poenitentia falsa ut arcus dolosus, Os. 7. v. 16. ad sacram coenam accedunt ut Iudas, qui erat fur, Ioh. 12. v. 6. Si peccata taxantur de suggestu, seipso iustificat, & in alios culpam transferunt, ut mulier adultera, quae tergit os suum, dicens: non sum operata malum, Proverb. 30. v. 20. Sed recte Augustin: simulata aequitas, non est aequitas, sed duplex iniquitas. Videte igitur vos mei, ne sitis hypocritae, & duplici corde ad Deum accedatis, Sir. 1. v. 36. Sed fides sit *ἀνομογενής*, 1. Tim. 1. v. 5. charitas non simulata, 1. Cor. 6. v. 6. nullus enim hypocrita venit in conspectum Dei, Job. 13. vers. 16.

2. *Fallis*, dum prophetiam & miracula sua jactitant, quae in nomine Christi pertraverant, Matth. 7. vers. 22. Haec enim sunt dona

donata administrantia Spiritus S. quæ hypocritis etiam competunt, quod pertinet exemplum Caiphæ, Joh. 11. v. 51. & Judæ, Matth. 10. v. 18. Sed vana est gloriatio, si fide destituitur & charitate, 1. Cor. 13. v. 2. seqq. quod probè notent *φιλανθοι*, qui donis suis ad vanam gloriam abutuntur, & non Christo sed ventri serviunt, Rom. 16. vers. 18. Notent etiam Exorcistæ & miraculorum præcones in Papatu, nihil proficient, sed respondebit ipsis Dominus: Discedite à me, non novi vos. Siquidem de falsis Doctoribus prædictum est, quod signa etiam & prodigia multa patrabit, Matth. 24. v. 24. imò ipsius Antichristi operatio erit in signis & prodigiis mendacibus, 2. Thess. 2. v. 9.

2. *Contraria vita informatio*, dum voluntatem Patris non faciunt. Hæc autem est voluntas Patris ut credamus in Christum, Johan. 6. v. 40. & fidem bonis operibus demonstramus, 1. Thess. 4. v. 3. Jac. 2. v. 18. quod non faciunt hypocritæ, sed instar sepulcrorum dealbatorum speciem pietatis exterius in fronte promittunt, cor verò peccatis scattet, Matth. 23. v. 27. & à norma decalogi semper deflectit, Pl. 125. v. 5.

Studeamus igitur ut simus frugiferae arbores, singulis diebus manè recitemus verba Decalogi, in quo Deus voluntatem suam nobis revelavit, & ex animo firmiter nobis proponamus, quod vitam ad illius normam conformare velimus. Vesperis item verba Decalogi recitemus, & sicubi deprehendamus, nos cogitatis, verbis & factis offendisse, remissionem petamus, ac seriis gemitibus Deum invocemus, ut Spiritu suo nos regat cum Davide Pl. 143. v. 10.

Non possumus quidem in hac vita tam perfectè voluntatem Domini facere, ut non succrescant vitiosi quidam stolones, aut

crumpat radix aliqua amaritudinis, Ebr. 12. v. 15. Sed amputandi sunt isti stolones per veram pœnitentiam, ut probemus quæ sit voluntas Dei bona, & bene placens & perfecta, Rom. 12. v. 2. Servus enim, qui cognovit voluntatem Domini, & non præparavit se, nec fecit secundum voluntatem ejus, vapulabit multis, inquit Salvator, Luc. 12. vers. 47.

II. *Judicium*. Non omnes, inquit Christus, qui dicunt mihi, Domine, Domine, introibunt regnum cœlorum: Nam oculi ejus respiciunt fidem, Jer. 5. v. 3. & ubi fides non est, impossibile est Deo placere, Ebr. 11. v. 6.

Cygnus annumeratur animalibus impuris, quia albis pennis ornatus est, sed carnem habet nigram, Lev. 11. v. 17. Ita hypocritæ albicant exterius, sed cor nigrum est, & multâ scetet iniquitate, proinde abominatio sunt coram Deo, & radicibus olim extirpabuntur, Pl. 12. v. 4.

III. *Supplicium*, quod duplex:

1. *Regni cœlestis privatio*. Non enim introibunt in regnum cœlorum, quæ certè gravissima poena est, & hypocritas excludit à consortio SS. Trinitatis & beatorum angelorum, omniumque bonorum cœlestium participatione. Regnum terrenum magni æstimatur, quod tamen à populo ad populum migrare solet, divitiæ enim non manent perpetuò, neque corona à generatione in generationem, Prov. 27. v. 24. quantum pluris igitur æstimandum erit regnum cœleste, & corona ejus immarcessibilis, 1. Pet. 5. v. 4. ubi gaudium nostrum perfectum erit, Joh. 16. v. 24. & honorum copia iis qui ambulant in innocentia, Pl. 84. vers. 12. Sed hypocritæ privabuntur regno, privabuntur corona, privabuntur omnibus bonis, nam spes hypocritæ peribit, Job. 8. v. 13. 14.

2. *Aeterna gratia denegatio.* Nam confitebitur ipsis Christus & dicet: Discedite à me, non novi vos. Tristissima certè sententia, ad quam nisi exhorrescant & corrigantur operarii iniquitatis, executionem aliquando experientur in die iræ & revelatione iusti Dei iudicii, Rom. 2. v. 5. qui enim hîc

diem acceptum gratiæ & salutis negligit, 2. Cor. 6. v. 2. hunc tenebræ operient sempiternæ, Iohan. 12. v. 35. & locum indulgentiæ non amplius inveniet. Rogamus Deum Patrem coelestem, ut ab hoc malo nos clementer præservet per Iesum Christum Dominum nostrum, Amen.

Dominica IX. post Trinitatis.

Evangelium Luc. 16. v. 1. 9.

Vidit Nebucadnezar in somno arborem, cuius proceritas contingebat cælum, & dilatabat ramos suos usque ad terminos universæ terræ, universa animalia campi & volucres coeli degebant sub umbra ejus, & ex ea vescabatur omnis caro. Sed ecce vigil sanctus descendebat de cælo, & clamabat fortiter: succidite arborem, & præcidite ramos ejus: Ita decretum est in sententia vigilum, & colloquio sanctorum, ut cognoscantur homines, quoniam dominatur excelsus super regna mundi, & distribuit illa prout vult. Hoc somnium postea David explicat de ipso Nebucadnezare, qui caput aureum dicitur, & potentissimus erat Monarcha in toto mundo: sed abutebatur donis sibi concreditis ad superbiam, proinde excisus est, & instar bestiæ circumcursavit in sylvis & agris, donec capilli ejus crescerent in similitudinem aquarum, & unguis ejus quasi avium, Dan. 4. v. 7. & c.

Idem accidit dispensatori iniquo, cujus mentionem facit hodiernum Evangelium. Quia enim bona sibi concredita dilapidaverat, citatur ad abacum, & villicationis suæ rationem reddere jubetur, sed non potest, calculus expensorum & acceptorum semper

Aliud Exordium hîc plinius. Vid. infr. part. 3. p. 426. a. b.

discordant, propterea succiditur arbor, id est, iniquus dispensator ab officio removetur.

Sicut autem David Regi consulit, ut peccata redimat elemosynis, & iniquitates misericordiis pauperum, Dan. 4. v. 24. ita Christus suadet in hodierno Evangelio nobis omnibus, qui servi inutiles sumus, & iniqui dispensatores, ut amicos nobis paremus ex mammona injustitiæ, qui in aeterna tabernacula nos tandem aliquando recipiant.

Videbimus nos

- I. *Dispensatoris iniqui prudentiam,*
- II. *Salvatoris Christi sententiam.*

J. J.

EXEGESIS.

Gravis est vox Apostoli 1. Cor. 4. v. 2. in dispensatore nihil aliud requiritur, quàm ut fidelis inveniat. Hanc fidelitatem non præstitit Oeconomus, proinde citatur à Domino, ut rationem reddat, quomodo bona sibi concredita administraverit.

Duo igitur hîc consideranda veniunt

- I. *Dominus constituens,* qui describitur
1. *Ab opulentia.* Dicitur enim vir dives, quia verè est ἀνταρχὴς, dives in omnes qui

invo-